

I LO HISTORIA 2 godz.

7.11.2020.

Temat: IMPERIUM RZYMSKIE. OSIĄGNIĘCIA RZYMIAN.

1 Początki cesarstwa:

- a) Na skutek podbojów w Italii zaostrzyły się napięcia społeczne związane z posiadaniem ziemi, sytuacją sprzymierzonych i masowym napływem niewolników. Problemem stała się także rosnąca pozycja wodzów rzymskich armii.
- b) W 60 r p.n.e. Pompejusz, Krassus i Cezar zawarli I triumwirat – umowę polityczną określającą ich wpływy w państwie. W 59r. p.n.e. Cezar został konsulem. Rok później rozpoczął podbój Galii Zaalpejskiej.
- c) Po podboju w Galii w 49r. p.n.e., skonfliktowany z Pompejuszem Cezar wkroczył z armią do Italii, rozpoczynając wojnę domową. W 44r. p.n.e. Cezar stał się dożywotnim dyktatorem – nastąpił koniec republiki rzymskiej.
- d) Juliusz Cezar kazał wprowadzić wiele reform w celu wzmocnienia państwa, ale wkrótce został zamordowany - 15 III 44r.p.n.e.
- e) W 43r.p.n.e. Lepidus, Antoniusz i Oktawian zawarli II triumwirat, ale napięcia pomiędzy nimi doprowadziły do wojny, w której Oktawian pokonał Antoniusza (31r.p.n.e.)
- f) Oktawian zaprowadził nowy ustrój określany mianem pryncypatu, który faktycznie zapewniał mu pełnię władzy przy pozorach utrzymania ustroju republikańskiego.
- g) Gajusz Oktawian został pierwszym cesarzem rzymskim jako Oktawian August. Przyjął tytuły lub pełnił funkcje: August – boski, wywyższony przez bóstwo, Cezar – na cześć Juliusza Cezara; od tego tytułu wywodzi się „cesarz”, - princeps senatus – pierwszy spośród senatorów; przewodził senatowi, mógł go zwoływać, sporządzał listę senatorów, - pontifex maximus – najwyższy kapłan, - przejął uprawnienia: trybuna ludowego – miał prawo weta wobec uchwał senatu, konsula – najwyższa władza wykonawcza i władza nad prowincjami, cenzora – sporządzanie listy senatorów .
- h) Ustrój cesarstwa rzymskiego nazwano pryncypatem.

2. Pierwsze wieki cesarstwa :

- a) Rozwój terytorialny cesarstwa rzymskiego w I i II w. – granice cesarstwa oparły się na Dunaju i Renie, przyłączono Anglię.
- b) Od II w. cesarstwo rzymskie zaczęło budować system umocnień wzdłuż granic tzw. limes – system wałów, murów, obozów wojskowych. Głównym celem stało się utrzymanie posiadanego terytorium. c)Nastąpiła urbanizacja cesarstwa – proces powstawania i rozwoju miast. Miasta w cesarstwie były wzorowane na Rzymie – naśladowano architekturę, rozrywki, sztukę.
- d) w 212 r. cesarz Karakala nadał obywatelstwo rzymskie wszystkim mieszkańcom cesarstwa.
- e) Romanizacja i urbanizacja cesarstwa, rozwój gospodarczy i kulturowy, rozbudowa dróg łączących całe państwo, rozwój handlu, były możliwe dzięki pokojowi wewnątrz państwa – Pax Romana.

3. Barbarzyńscy sąsiedzi Rzymu:

- a) barbarzyńcy - ludność mieszkająca poza imperium rzymskim, która nie uległa ani romanizacji ani hellenizacji.
- b) barbarzyńcy stali na niższym poziomie rozwoju od Rzymian – nie tworzyli państw ani nie potrafili budować miast.
- c) plemiona barbarzyńskie organizowały łupieżcze wyprawy na teren imperium rzymskiego. By ich powstrzymać Rzymianie wzdłuż północnej granicy imperium wybudowali limes.

d) Rzymianie handlowali z barbarzyńcami kupując od nich żelazo, produkty leśne, niewolników oraz bursztyn.

4. Skutki podbojów rzymskich:

- a) powstanie Imperium Romanum imperium rzymskiego,
- b) podporządkowanie przez Rzym terenów wokół Morza Śródziemnego,
- c) napływ bogactw, taniego zboża i niewolników do Italii, rozwój handlu
- d) budowa dróg–, „wszystkie drogi prowadzą do Rzymu”,
- e) napływ podatków z prowincji umożliwił Rzymowi rozwój i rozbudowę stolicy imperium,
- f) napływ taniego zboża i innej żywności spowodował upadek wielu drobnych rolników, którzy zasilili warstwę proletariuszy; ciężar ich utrzymania spadł na państwo,
- g) ubożenie chłopów spowodowało zmniejszenie liczebności armii rzymskiej (służyli w niej tylko mężczyźni posiadający ziemię),
- h) olbrzymi napływ niewolników do Italii w okresie rozwoju imperium, spowodował zmiany w gospodarce państwa,
- i) rolnictwo przestawiło się na tanią siłę roboczą, jaką byli niewolnicy. Stali się oni podstawą rolnictwa rzymskiego; najczęściej zatrudniano ich w latyfundiach, czyli wielkich majątkach ziemskich, które powstały na skutek komasacji gruntów zubożałych chłopów.

OSIĄGNIĘCIA RZYMIAN

1. Rzymianom zawdzięczamy:

- alfabet łaciński,
- prawo rzymskie - wzory ustrojowe (trójpodział władzy, senat),
- literatura rzymska i filozofia: epikureizm, stoicyzm (Horacy, Epikur Seneka, Cynceron),
- historiografia (Tytus Liwiusz, Tacyt),
- kalendarz rzymski (powstał w 150 p.n.e. Juliusz Cezar dokonał reformy w 45 n.e. papież dokonuje reformy w 1582 r. kalendarz gregoriański),
- budownictwo i architektura: fora (rynek), Forum Romanum, amfiteatry: Koloseum I n.e. świątynie- Panteon II n.e. , akwedukty, termy (łaźnie), drogi - Via Apia 31 p.n.e., łuki tryumfalne,
- rzeźba portretowa pokazująca naturalny i prawdziwy wizerunek modela – wciąż aktualna ranga Rzymu wiecznego miasta do którego prowadzą wszystkie drogi – idea jedności Europy,
- religia – pierwotnie bóstwa rolnicze i opiekuńcze, następnie Rzymianie pod wpływem Greków przejęli ich religię (bogów, mity – nadając swoje imiona).

2. Znaczenie kultury rzymskiej:

- romanizacja prowincji,
- łacina językiem średniowiecznej Europy i podstawą języków narodowych,
- przejęcie prawa,
- nawiązanie przez renesans do literatury i sztuki rzymskiej.

PRZYCZYNY UPADKU CESARSTWA ZACH. RZYMSKIEGO:

- podział imperium na część wschodnią i zachodnią – 395r.n.e.
- zaprzestanie podbojów (brak dopływu nowych niewolników, wzrost podatków),
- najazdy plemion barbarzyńskich,
- upadek miast (spadek znaczenia handlu i produkcji rzemieślniczej),
- zła sytuacja ekonomiczna (wzrost podatków, spadek wartości pieniądza),
- przeprowadzenie niekorzystnych reform wewnętrznych.